

TEMA DEL DIA Pàgines 2 i 3

Setge als paradisos fiscals

EFECTES DE LA PRÒXIMA CIMERA DEL G-20

La pressió externa porta Andorra a reformar el seu model econòmic

El país afronta una transformació que pot acabar instaurant el primer IRPF de la seva història

De les eleccions del 26 d'abril en sorgirà un nou govern que ha de fer canvis en plena crisi

AGUSTÍ SALA
ANDORRA LA VELLA

Andorra s'ha vist afectada les últimes setmanes per una marea internacional perquè flexibilitzí el secret bancari i rebaixi la seva condició de paradís fiscal. Tot i que allunyat del pes de places financeres internacionals com Suïssa o Luxemburg, per mencionar un soci de la Unió Europea (UE), el copríncipat pirinenc no té més remei que reformar el seu model econòmic. I això és així després que un dels seus coprínceps, el president francès, Nicolas Sarkozy, l'hagi empès a relaxar el secret bancari per poder assistir a la cimera del Grup dels 20 (G-20) amb els deures fets.

Tant el Partit Liberal (PLA), que governa en l'actualitat i que aspira a revalidar al capdavant de la Coalició Reformista (CR), com el Partit Socialdemòcrata (PSA), que persegueix relllevar-lo en les eleccions del 26 d'abril al capdavant de L'Alternativa, tenen clar que Andorra ha de canviar. L'Executiu que surti de les urnes haurà d'afrontar el procés buscant unitat política i en un moment en què hi comença a haver residents i andorrans sense feina, cosa que, fins avui, era inhabitual perquè els desocupats, si n'hi havia, tornaven als seus països d'origen. Per això algunes forces, com el PSA, defensen implantar un subsidi d'atur, inexistent fins avui.

¿Quines són les condicions indispensables per al nou model? Tots coincideixen en el diagnòstic: una transparència bancària més gran -ja acordada-, i un sistema fiscal homològable -avui sustentat en una tributació indirecta laxa-.

CONTAGI // El debat està obert en aquest microestat que ocupa una superfície equivalent a dos terços de l'illa de Menorca i que té uns 84.000 habitants, dels quals només un terç són autòctons i amb dret a vot. Estaven acostumats a una prosperitat derivada de la dels seus dos grans veïns i coprínceps, Espanya i França, que ara per ara, els han contagiats la crisi.

En l'actualitat, ni la construcció ni el comerç ni el turisme tiren. La inflació anual es va situar al febrer per primera vegada en terreny negatiu: el -0,09%. Molts establiments anuncien rebaixes per «canvi d'orientació del negoci».

I podria ser el lema per a un país

TONY LARA

JOAN GABRIEL ▶ Encapçala la llista de la Coalició Reformista pel Partit Liberal (PLA), avui al capdavant del Govern. Gabriel és Síndic General, equivalent a president del parlament o Consell General.

TONY LARA

JAUME BARTUMEU ▶ Actual líder de l'oposició i president del grup socialdemòcrata al Consell General, és el principal aspirant a cap de Govern, càrrec que ocupa en funcions Albert Pintat, del PLA.

les claus

1 UNIÓ EUROPEA

Els socialdemòcrates defensen un acord d'associació i els liberals es plantegen demanar l'adhesió.

2 IMPOSTOS

Andorra només té impostos indirectes. Amb els canvis, pot tenir IRPF i una cosa similar a l'IVA.

3 PROCÉS

Les forces polítiques coincideixen que les reformes comportaran un parell d'anys complicats.

que encara una etapa de dificultats, amb desocupació i nous impostos. No obstant, les dues grans forces polítiques amb opcions de governar no coincideixen en la medecina necessària per al canvi.

A PARTIR DE 35.000 EUROS // Els socialdemòcrates aposten per rebaixar la fiscalitat indirecta perquè el comerç i el turisme guanyin competitivitat (que torni a sortir rendible comprar a Andorra) i per la introducció de la tributació de les persones físiques. Però seria amb un gravamen del 10% per als ingressos que excedeixin de 35.000 euros nets anuals, cosa que «farà que només paguin el 16% dels assalariats».

És, en tot cas, un fet inèdit per a un país que atreïa residents il·lustres. Això és compatible amb un impost sobre societats i professionals del 10%, per sota del 25%-30% d'Espanya i del 33% de França, però «homològable».

Els liberals pensen que el millor és la fiscalitat indirecta, fusionant l'actual amalgama de gravàmens polítics amb opcions de governar que van de l'1% al 12% en una figura similar a l'IVA. «És lògic que sigui així en un país amb més de 80.000 habitants i més d'11 milions de visitants anuals», afirma Joan Gabriel, síndic general -president del parlament- i candidat pel PLA.

També defensen un gravamen del 10% sobre els beneficis, però no la fiscalitat sobre les persones, ja coberta prou amb els tipus del 5%, 7% i 9% als quals cotitzen els treballadors i el 13% que paguen els empresaris a la Caixa Andorranca de la Seguretat Social.

El Cap de Govern sortint -no es torna a presentar-, Albert Pintat, defensa que Andorra «ha de ser un autèntic paradís econòmic», però, per a això, ha de jugar les seves

Passa a la pàgina següent

Una Viana do Castelo al cor de la regió pirinenca

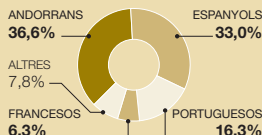
▶ El més habitual és que quan es demana el compte en un bar andorrà, el cambrer tingui accent portuguès. La majoria de cambres o empleats de gasolineres són d'aquest país i constitueixen el tercer grup de població més nodrit (16%), després dels andorrans i els espanyols. La majoria procedeixen de l'àrea de Viana do Castelo, a prop de Galícia. Segons fonts oficials, els primers que es van establir a Andorra en una etapa econòmica pròspera van generar un efecte crida per a altres compatriotes. La renda per càpita d'Andorra triplica la portuguesa.

DADES D'ANDORRA

SUPERFÍCIE
468 km²
Quatre vegades i mitja la ciutat de Barcelona o dos terços de l'illa de Menorca
El territori es divideix en **set parroquies**

POBLACIÓ
84.484 persones
(semblant a Cornellà de Llobregat)

PIB PER CAPITA
36.734 euros
Per sobre dels 24.200 euros d'Espanya, però per sota de Suïssa o Luxemburg
PIB TOTAL **2.700** milions

► Una oficina d'Andbanc al centre d'Andorra la Vella.

el sector
UNA ACTIVITAT DOMINADA PER FAMÍLIES

CRÈDIT ANDORRÀ
► Controla més d'un terç del mercat. Una de les seves principals accionistes és Maria Reig, una de les grans fortunes andorranes i titular de Reig Capital Group, mitjançant el qual també controla la joieria Vasari, entre altres firmes. També en són accionistes de referència els Pintat –el president, Antoni Pintat, és germà de l'actual cap de Govern en funcions, Albert Pintat–. El 21% del banc està en mans de la plantilla. Nascut el 1949, Crèdit Andorrà va comprar a La Caixa el 100% de CaixaBank el 2005 i, l'any següent, l'entitat d'estalvis catalana va vendre als seus socis andorrans el 46,3%.

BIBM
► El segon grup, amb la quarta part del mercat, està controlat per les famílies Aristot i Mora. Encara que són dos bancs, el Banc Internacional d'Andorra (creat el 1958 com a Banca Coma) i la Banca Mora (fundada el 1952), operen com un de sol, BIBM. El 2006, la família Mora va comprar al BBVA el 51% del Banc Internacional, cosa que va suposar la sortida de l'entitat espanyola d'Andorra.

ANDBANC
► Andbanc posseeix la cinquena part del mercat. Els principals accionistes són les famílies Ribas, de la qual forma part Òscar Ribas –antic cap de Govern– i emparentada amb Maria Reig (Crèdit Andorrà); i la família Cerqueda. És fruit de la fusió el 2001 del Banc Agrícola Comercial d'Andorra (fundat el 1930) i la Banca Reig (fundada el 1956).

BPA
► Banca Privada d'Andorra (BPA) –originàriament des del 1958 fins a l'any 1994 va ser la Banca Cassany– va tenir com a accionistes el francès BNP i després Caixa Catalunya, que va sortir del capital el 2002. Els actuals socis majoritaris són la família Cierco, propietària de la cadena hotelera Plaza.

BANC SABADELL D'ANDORRA
► El Banc Sabadell d'Andorra, autoritzat a operar des de l'any 2000, està controlat en un 51% pel banc espanyol, l'únic estranger que continua funcionant al copropinat. El 49% restant del capital de l'entitat està en mans de més de 800 accionistes autòctons.

Ve la pàgina anterior

cartes de manera intel·ligent amb unes regles de joc noves i «quedar en igualtat de condicions que, per exemple, Irlanda». Segons ell, si no deixen que el país «visqui amb unes relacions especials, ens hauran de deixar ser un estat membre de la Unió Europea». En la seva opinió, i en la de la resta de forces polítiques del copropinat, el país haurà d'afrontar un parell d'anys durs per sortir del «terreny fiscal gris» on està.

Jaume Bartumeu, cap de llista de L'Alternativa, liderada pel PSA, entén que l'Executiu de Pintat ha fet «perdre quatre anys al país». A diferència del que afirma Pintat, diu que la reforma del secret bancari per facilitar informació als països comunitaris –que la seva formació defensa– és més una imposició que una mesura a canvi que Espanya i França suprimixin les retencions que apliquen a l'exportació andorranesa de serveis financers.

ACORD D'ASSOCIACIÓ // «És un sí o sí. Això de les contrapartides s'hauria d'haver fet fa quatre anys», assegura Bartumeu, que advoca per arribar a un acord d'associació amb la UE –estadi previ a l'adhesió, que no veu necessària–, es compromet a aplicar les reformes que conueixin a una transparència bancària més gran no al novembre com va anunciar el PLA, sinó al juny. Segons Bartumeu, més important que sortir de la llista de paradisos fiscals no cooperants de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic és deixar de ser qualificat com a tal en la normativa espanyola del 1991. ■

REPERCUSSIONS DE LA LLUITA CONTRA LA CRISI GLOBAL EN L'ECONOMIA ANDORRANA

La banca reclama límits en l'intercanvi de dades

► El sistema gestiona 30.000 milions, en gran part propietat d'estrangers

► El volum de dipòsits i altres actius supera en unes 10 vegades el PIB

AGUSTÍ SALA
ANDORRÀ LA VELLA

La banca andorranesa, que administra una suma que supera en 10 vegades el producte interior brut (PIB) del país, espera que la flexibilització del secret bancari que haurà d'aplicar sigui «cas per cas» i que els convenis que se subscriuguin «expliquin clarament els supòsits en què es facilitaran les dades a les autoritats fiscals. Així ho entén el director general de l'Associació de Bancs Andorrans (ABA), Antoni Armengol.

Per contra, suprimir el secret en general suposaria una debacle perquè molts dels recursos gestionats (uns 30.000 milions d'euros) són d'estrangers. «La referència» «afegeix Armengol» «podria ser Suïssa o països de la UE com Luxemburg». I així ho entenen també els polítics: Suïssa i Luxemburg, on encara pesen més els inversors forans, marca-

ran la pauta. L'ABA, convençuda que s'inicia un procés de canvi llarg, aclareix que a Andorra «els comptes són numerats, però no anònims per al banc». El secret bancari està emparat per la Constitució, però la legislació es va adaptar per col·laborar contra el blanqueig, especialment després dels atemptats del 2001 als EUA.

INFORMACIÓ QUE NO ES DÓNÀ // Ara com ara, la banca copa fins al 19% de l'economia. Si es pregunta a l'ABA o als bancs la part en mans foranes sempre es dona la mateixa resposta: «Aquesta informació no es facilita». El 2007, últim exercici amb xifres agregades, el crèdit era de 7.030 milions –amb gran pes de no residents i del Govern, que a més dels impostos indirectes, es finança amb préstecs–. Els dipòsits van sumar 10.463 milions i la resta, 11.000 milions, són recursos fora de balanç i sense control de l'Institut Nacional Andorrà de Finances.

En tot cas, el caràcter local d'aquesta banca «l'ha salvat de la crisi dels actius tòxics», però no de la caiguda de l'activitat immobiliària, segons fonts del Govern i del sector. Standard & Poor's ha advertit del risc que el crèdit suposi 2,6 vegades el PIB i del creixent pes dels actius no subjectes a supervisió (assegurances de vida-estalvi) en un país sense un banc central que faci de prestamista del sistema. ■

La retenció als dipòsits va desplaçar fons cap a les assegurances

► Els gravàmens a l'activitat financera exterior –25% a Espanya i 33,33% a França– han estat un fre a l'expansió a Andorra de la banca europea, on només queda una entitat estrangera, el Banc Sabadell, després de la retirada de Caixa Catalunya, La Caixa i el BBVA a suggeriment del Banc d'Espanya.

► El sector espera adaptar-se a les noves regles de joc igual com ho va fer amb la retenció sobre els rendiments de l'estalvi de persones residents a la UE el 2005. Aquesta no va suposar cap cataclisme. Un bon volum de fons que abans recalaven en dipòsits de particulars, subjectes a una retenció que actualment és del 20%, es van desviar cap a assegurances de vida, que s'escapen d'aquest requisit. El 75% d'aquesta suma s'ingressa al Tresor del país del titular del compte. El 2007, les entitats andorranes van liquidar 21,7 milions d'euros corresponents a uns rendiments per interessos de 145 milions.